



2023-05-28

Sekretariatet

Sandra Hedman

Tfn:

E-post: sandra.hedman@regionjh.se

RS/278/2023

## Åtgärder för att nå en ekonomi i balans

### Ärendebeskrivning

Utifrån det försämrade ekonomiska läget för Region Jämtland Härjedalen har regiondirektören under våren 2023 via beslut i styrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och kollektivtrafiknämnden fått i uppdrag att vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans. På regionstyrelsens sammanträde den 2 maj 2023, § 62, fick styrelsen en rapport om pågående arbete med åtgärder inom styrelsens förvaltningsområde. Utifrån den inledande rapporten beslutade regionstyrelsen:

1. Regionstyrelsen godkänner rapporten om påbörjat arbete.
2. Regionstyrelsen ger regiondirektören i uppdrag att till regionstyrelsens möte den 30–31 maj återkomma med en kostnadsberäkning för redan vidtagna åtgärder inom regionstyrelsens förvaltningsområde utifrån genomgången kartläggning.
3. Regiondirektören får också i uppdrag att till mötet 30–31 maj återkomma med förslag på ytterligare eventuella åtgärder som behöver behandlas politiskt. Förslagen ska omfatta en övergripande kostnadsberäkning och konsekvensbeskrivning.

Enligt månadsrapporten per februari beräknades helårsprognosen för Region Jämtland Härjedalen uppgå till -300 miljoner kronor för 2023. Efter tertialrapporten per april (RS/121/2023) har läget försämrats ytterligare. Den sammantagna prognosen är nu justerad till -360 miljoner kronor för helår 2023. Rapporten visar att regionen ackumulerat efter april har en negativ avvikelse mot budget med -63 miljoner kronor. För hälso- och sjukvårdsnämnden uppgick budgetavvikelsen till -143 miljoner kronor, för kollektivtrafiknämnden -5 miljoner kronor, för regionstyrelsen inklusive Regionstaben, Vårdval och Regiondirektör +10 miljoner kronor och Regionala utvecklingsnämnden +8 mkr. Finansförvaltningens hade en positiv avvikelse på 67 miljoner kronor.

Regionstyrelsen har enligt sitt reglemente ett helhetsansvar för Region Jämtland Härjedalens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. I det uppdraget ingår bland annat att uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på regionens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs.

Vidare ska regionstyrelsen ha uppsikt över den verksamhet som bedrivs i nämnderna enligt kommunallagen (KL) 10 kap. 2–6 §§.

Utifrån detta behöver regionstyrelsen hålla ihop arbetet och ta ett helhetsgrepp kring föreslagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans. Nedan ges en kort summering av vidtagna åtgärder. Under arbetets gång med åtgärder har regiondirektören också säkerställt att det finns samordning och dialog mellan förvaltningsområdena. Det innebär bland annat gemensam diskussion i ledningsgrupper och med fackliga organisationer om föreslagna åtgärder.

### Hälso- och sjukvårdsnämnden

På nämndens möte den 23 maj, 58, återredovisades regiondirektörens uppdrag om att identifiera möjliga kostnadsminskningar inom hälso- och sjukvården (HSN/570/2023). I uppdraget ingick att presentera förslag på åtgärder för att minska behovet av inhyrd personal på ett hållbart sätt. Översynen skulle också omfatta en bedömning av befintliga personalresurser, inklusive personalens kompetenser och arbetsbelastning. Vidare skulle översynen inkludera en analys av personalomsättningen, användningen av inhyrd personal och konsekvenserna av detta för patientvården och personalens arbetssituation. Slutligen skulle översynen innehålla förslag på åtgärder för att minska behovet av inhyrd personal, inklusive åtgärder för att öka antalet anställda och förbättra personalens arbetsmiljö.

Sammantaget presenterades resultatförbättrande åtgärder för återstoden av 2023 och för 2024 till en effekt på 16 miljoner kronor för 2023 och 36 miljoner kronor för 2024. Eftersom kostnadsminskningarna i enlighet med nämndens uppdrag inte skulle påverka tillgången till vård eller innebära personalneddragningar är de identifierade åtgärderna endast av mindre karaktär. Generellt sett är åtgärderna i huvudsak minskning av inhyrd personal, minskning av köpt vård, intäktssäkring genom korrekt registrering, ändrade arbetsätt, översyn av IT-licenser och införande av remisskrav för vissa utredningar.

Nämnden beslutade att godkänna rapporten. Men regiondirektören fick också ytterligare uppdrag; att i september redovisa uppföljning av resultatförbättrande åtgärder utifrån delårsbokslutet, vid nämndens sammanträde i juni redovisa uppdatering om det pågående arbetet för att uppnå hyroberoende, vid nämndens sammanträde i september redovisa uppdatering om befintliga personalresurser, personalomsättning och det pågående arbetet för att uppnå hyroberoende samt vid nämndens sammanträde i oktober redovisa en fördjupning av Långsiktigt arbete för ekonomi i balans.

På mötet den 23 maj, § 57, presenterades även nämndens tertialrapport per april (HSN/577/2023). Tertialrapporten visade att Budgetavvikelsen för nettokostnader för perioden januari-april uppgick till -143 mkr för Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Avvikelsen fördelas på en positiv intäktsavvikelse om 56 mkr samt en negativ bruttokostnadsavvikelse om -199 mkr. Utifrån det försämrade budgetläget fick regiondirektören i uppdrag att till nämnden i juni ta fram och redovisa ytterligare resultatförbättrande åtgärder inkl. ekonomisk beräkning som får effekt under 2023.

### Kollektivtrafiknämnden

På nämndens möte den 17 maj, § 39, återredovisades uppdraget att utifrån månadsrapporten i februari redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att nå en ekonomi i balans samt föreslå eventuella ytterligare åtgärder (KTN/57/2023).

I tertialrapporten per april lämnades en helårsprognos på -15,9 miljoner kronor, vilket är 3 mnkr bättre än den prognos som lämnades efter februari. De åtgärder som var vidtagna inom förvaltningen syftade till att på sikt nå en budget i balans, men vilken effekt dessa åtgärder kommer att ge på kort sikt, och under 2023, bedömdes som svåra att uppskatta så här tidigt på året.

Nämnden beslutade att godkänna upprättad redovisning. Regiondirektören fick också i uppdrag att utifrån den ekonomiska utvecklingen återrapportera behovet av eventuella nya åtgärder vid nämndens sammanträde i september samt att vid nämndens sammanträde i september återkomma med en fördjupad information om gjorda och kommande åtgärder avseende utmaningen att säkerställa den digitala tillgängligheten/uppkopplingen som möjliggör betalning för de resor som genomförs med Länstrafiken och/eller annan aktör.

### Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden har utifrån sin positiva avvikelse inte gett något formellt uppdrag till regiondirektören men arbete med åtgärder för att nå en ekonomi i balans pågår inom förvaltningsområde Regional utveckling.

### Regionstyrelsen

Enligt tertialrapporten per april (RS/121/2023) var Område Regionstabens avvikelse 8 miljoner kronor sämre än budget per april. Område Vårdval hade en positiv avvikelse med 1,2 miljoner kronor. Område Regiondirektör hade en positiv avvikelse med 17 miljoner kronor. Området innefattar HR-avdelningen och Ekonomiavdelningen som avvek positivt med 4,1 respektive 1,9 mot budget. Regiongemensamt hade en positiv avvikelse med 10,1 miljoner kronor.

Utifrån de uppdrag som getts från styrelsen om åtgärder har chefer inom regionstyrelsens förvaltningsområden under april och maj genomfört en kartläggning och första bedömning av åtgärder. Uppdraget till regionstabens avdelningschefer samt ekonomidirektör och HR-direktör var formulerat enligt följande:

- Uppskatta besparingar (både stora och små) i belopp,

- Se över nya uppdrag och fattade beslut under 2021, 2022 och även 2023 för att eventuellt stoppa eller skjuta upp,
- Ej återbesätta naturliga avgångar (där det är möjligt) alternativt skjuta på rekryteringar.
- Samt se till att inga nya kostnader uppstår om inte finansiering kan hanteras genom omprioriteringar eller avveckla andra kostnader.

Uppkomna förslag har analyserats utifrån tre kategorier; De åtgärder som inryms inom chefs mandat för respektive verksamhet och redan är genomförda eller är pågående. De förslag som måste samordnas med andra förvaltningsområden och beslutas av regiondirektör. Och slutligen förslag, om de är aktuella, som behöver behandlas politiskt. I analysen ingick att beräkna vad åtgärderna får för effekt både 2023 och nästkommande år.

Resultatet av kartläggningen är att föreslagna åtgärder som inryms inom chefs mandat uppgår till en effekt om 16 miljoner kronor för 2023 och 8,3 miljoner kronor för 2024. Där ingår bland annat vakanshållning av vissa tjänster, behovsprövade resor och digital utveckling. Åtgärder som inryms inom regiondirektörens mandat uppgår till en effekt om 2,4 miljoner kronor för 2023 och 9,5 miljoner kronor för 2024. I dessa förslag ingår regionövergripande uppdrag kopplat till regionstyrelsens övergripande ansvar.

Vad gäller åtgärder som behöver behandlas politiskt pågår fortfarande ett utredningsarbete och några förslag kan ännu inte lämnas. Det är viktigt att de åtgärder som föreslås är väl beredda och genomtänkta innan de kommuniceras. För att fullfölja det uppdraget är det också viktigt att bevaka fortsatt arbete i hälso- och sjukvårdsnämnden utifrån de uppdrag som gavs på nämnden den 23 maj eftersom föreslagna åtgärder kan behöva samordnas. I början på juni förväntas det också komma tydligare beskrivningar av läget nationellt från SKR som är viktigt att beakta. Förslaget är därför att återkomma om dessa förslag efter hälso- och sjukvårdsnämndens möte den 14 juni.

Region Jämtland Härjedalens sammantagna tertiärrapport per april behandlas på regionstyrelsens sammanträde den 30–31 maj. I ärenden framgår regionstyrelsens förslag till fullmäktige utifrån rapportens slutsatser.

### Regiondirektörens förslag

1. Regionstyrelsen godkänner rapporten.

2. Regiondirektören får i uppdrag att i samband med delårsbokslutet per augusti redovisa en uppföljning av genomförda resultatförbättrande åtgärder.
3. Regiondirektören får i uppdrag att vid en extra regionstyrelse den 20 juni redovisa förslag på ytterligare resultatförbättrande åtgärder som behöver behandlas politiskt.

I tjänsten

Sara Lewerentz  
Regiondirektör

Jennie Eriksson  
Ekonomidirektör

Utdrag till

Ekonomidirektör, Regionstabschef, Ekonomicontroller